

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2023-06-08
Besvaras senast
2023-06-14 kl. 12.00

Till kulturminister Parisa Liljestrand (M)

2022/23:754 Värnandet av det kyrkliga kulturarvet

Sveriges kyrkobyggnader är en viktig del av landets kulturarv och har en lång historia. De flesta kyrkor är byggda före år 1940 och är skyddade enligt kulturmiljölagen.

Sveriges kyrkobyggnader står inför flera utmaningar i dagens samhälle. Ett problem är att många kyrkor anses vara övertaliga, eftersom Svenska kyrkan har minskat behovet av dem som gudstjänstlokaler. Det kan leda till att kyrkor säljs eller rivs, vilket hotar deras kulturhistoriska värden. Ett annat problem är att kyrkorna behöver vårdas och underhållas på ett bra sätt, vilket kräver kunskap, resurser och engagemang från både staten och Svenska kyrkan.

Svenska kyrkan har drygt 5,6 miljoner medlemmar och ansvarar för cirka 3 700 kyrkobyggnader. Av dessa är 2 955 skyddade enligt kulturmiljölagen, vilket betyder att de är uppförda före år 1940 eller har ett särskilt kulturhistoriskt värde.

Mellan åren 2000 och 2008 gjorde Svenska kyrkan sig av med 33 kyrkor, varav 11 var skyddade. Ett känt fall är Maglarps nya kyrka utanför Trelleborg, som revs 2007 efter en dom i Regeringsrätten.

Ett exempel på en kulturskyddad kyrka som har vanvårdats är Bunkeflo kyrka i Malmö, som sedan 2017 har varit stängd för allmänheten på grund av rasrisk. Kyrkan behöver omfattande reparationer och underhåll, men det finns inte tillräckligt med politisk vilja att göra det. Det finns en risk att kyrkan kan säljas eller rivas, vilket skulle innebära en förlust av ett värdefullt kulturarv. Bunkeflo kyrkas förfall är ett exempel på hur rådande ordning gällande vård och underhåll av kulturskyddade kyrkor inte fungerar.

Svenska kyrkan får varje år ersättning från staten för att förvalta kyrkomiljöerna, så kallad kyrkoantikvarisk ersättning. Svenska kyrkan får årligen cirka 460 miljoner kronor i ersättning. Ersättningen ska användas till att bevara och utveckla de kyrkliga kulturvärdena.

Det har länge varit känt att den kyrkoantikvariska ersättningen och dess nuvarande nivå inte är en hållbar lösning, utan många av de kulturskyddade kyrkorna förfaller sakta men säkert i brist på underhåll och reparationer. Detta händer utan större anmärkningar från de myndigheter som ska utöva tillsyn i

denna fråga, länsstyrelserna.

Mot bakgrund av ovanstående önskas kulturminister Parisa Liljestrand svara på följande fråga:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att stärka statens ansvar avseende värnandet av det kyrkliga kulturarv som är skyddat enligt kulturmiljölagen?

.....

Nima Gholam Ali Pour (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch